

ఏకోదరుల అనురాగం

“ మంజుశ్రీ ”

పరంధామయ్యగారికి ప్రాణాలమీదకొచ్చిందని కబురు అందీ అందకముందే రామాపురంనుంచి రామయ్యగారూ, భీమాపురంనుంచి భీమయ్య గారూ పూడిపడ్డారు సకుటుంబ సభరివారులై. పెద్దతమ్ముడైన భీమయ్యవచ్చి మంచంమీద కూర్చునేటప్పటి పరంధామయ్యగారు జాడ్య మంతా ఎగిరిపోయినట్టుగా కుశలప్రశ్నాదికాలు గావించారు. భీమయ్యగారిభార్యవచ్చి వెంటనే ప్లాసుగ్రూని కాఫీపోసి భీమయ్యగారి చేతి కంది చ్చింది. చెంచాతోటి చల్లగా భీమయ్యవిడుస్తుంటే కప్పుకాఫీ పరంధామయ్యగారి గళంలోకి సజావుగా జారిపోయింది. పరంధామయ్యగారు మరదలూ తమ్ముడూ తనయెడల చూపించే అనన్యమైన ఆపు రూపమైన ప్రేమానురాగాలను చూసి తన్మయుడై చిరునవ్వు నవ్వుకున్నాడు.

ఇంతలోకే రామయ్యగారి గుర్రబుండీ వాకిట్లో వచ్చి నిలబడింది. రామయ్యగారి సతీమణి గంపెడు పిల్లలను దింపుకొని ఇంట్లోకి వచ్చింది. రామయ్య గారు గంపెడు బత్తాయిపండ్లు పట్టుకొని యింట్లో కొచ్చాడు. భీమయ్యన్నయ్యూ పరంధామయ్య న్నయూ మాట్లాడుకోవటంచూసి, లేనిసంతోషం తెచ్చిపెట్టుకొని పెద్దన్నయ్యను ముందు పలక రించాడు. తరువాత చిన్నన్నయ్యే తనసంగతి చెప్ప కున్నాడు. రామయ్యగారిభార్యపోయి భీమయ్య గారి భార్యను వెంటేసుకొని వంటయింట్లో కూర తరుక్కుంటున్న పెద్దతోటికోడలును ఆక్కర్యూ అంటూ ఆప్యాయంగా పలకరించింది. రామయ్య రెండోకొడుకుని రెండోతోడికోడలు పునీకిపునీకి ముద్దెట్టుకుంది. ఆయ్యోపాపం అన్నాలు పెట్టం డమ్మ పిల్లలకు అని పెద్ద తోటికోడలు హెచ్చ రించింది.

* * *

రెండు గుర్రబుండలలోంచి ఇద్దరు తమ్ముళ్ళూ సకుటుంబ సభరివారులై దిగటంచూసి పూరివా

ళ్ళంతా వొక్కపెట్టున మూర్ఖపోయినంత ఆశ్చర్య పోయినారు. “ఇదుగో రంగయూ ఎన్నతగూలూ చ్చినా, ఎన్నివీర్లుపడ్డా, కావల్సినోళ్లు కావాల్సి నోళ్లే” అన్నాడు చంగయ్య. రంగయ్య బలపరి చాడు. “ఇదుగో చూడూ! రకతనంబంధ మాలా టిది. పొమ్మంటే పోతడటయ్యూ, అన్నదమ్ముల మధ్య, ఆలుమగలమధ్య, పోట్లాటలూ స్తేమటుకు కలకాలం కూకుంటవామింటి? కష్టాలూస్తే గమ్మున కలుస్తారు. కాసేపు కాసేపు కీసులాడుకుంటారు. ఈమద్దిన మాయింటాడది నెప్పినా యినకుండా పోట్లాటేసుకొని వాల్లూరెల్లిపోయిందా-ఏమైందను కున్నావు? ఏడిలేగిసి జరమైస్తే, మన రత్తయ్య పోయినప్పుడు అగపడిలే నెప్పినడంట్! చెనం నిలితే వొట్టు — ఆ యోపున్నే పడొచ్చింది. అంతేనయూ—అంతే!” అన్నాడు రంగయ్య. రచ్చబండకింద ఆ సాయంత్రం మాలాపు జోరుగా యీ ముగ్గురు అన్నదమ్ములను గురించి చర్చ సాగింది. అంతా ఆశ్చర్యపోయినా ప్రపం చపు నడకంతా అంతే అనే వాదాన్ని చాలా మంది బలపర్చారు. కొట్లాటలదాకా రాక పోయినా, అన్నదమ్ముల మధ్య రేగిన మనస్సు ర్థలూ, వారు వొకరినొకరిని తిట్టుకున్న తిట్లూ, యివాళ పరంధామయ్య ప్రాణాపహాసమయంలో నుండగా, భీమయ్యూ రామయ్యూ, యింత ప్రేమాను రాగాలతోటు పరంధామయ్య యింటికి రావటా నికీ, వొకరినొకరు యింత ఆప్యాయంగా పలకరిం చుకోటానికీ, దోహదం చేసాయంటే అందరూ ఆశ్చర్యపడాలైన సంగతే.

పొలాలమీద వచ్చిన పంట (ఏకొడ్డోగోప్ప) చూసుకుందామని భీమయ్య యీ పూరెన్నిమాట్లు పచ్చినా సిచ్చయ్యళాస్తులగారింట్లో చెంబూ తప్పేలా తీసుకొని వండుకొని తినిపోయేవాడు. రామయ్యపూటకు కారియరు తెచ్చుకునేవాడు. సాయంత్రానికే వుడాయిందేవాడు. అయితే యిది

యిప్పటి మాటగాదు. వదేశ్యత్రిండట మాట. పది సంవత్సరాలనుంచీ రామయ్యకాని భీమయ్యకాని యీ పూరు రావటమే ఎరుగరు. ఉన్న కాస్తా వదేశ్యత్రిండటే 'క్షుప్' చేసుకుని ఎక్కడివారక్కడనే స్థిరపడిపోయి కష్టమో నిష్ఠారమో, కెలొగంజో తాగి ఎవగిమానానవారు బతుకుతున్నారు. వీరి మూడు కుటుంబాల సంగతి తెలిసిన యీ పూరి ప్రజలు పరంధామయ్య, తన యిద్దరు తమ్ముళ్ళను గురించీ ప్రస్తావికంగానైనా తలచటం ఎరుగరు.

దీర్ఘమైన పదిసంవత్సరాలు దొరలిపోయిన తర్వాత వారిలో యీమాత్రమైనా అన్నగారి యెడల వాత్సల్యం ఉందనే విషయం అక్కడి ప్రజలను ఆశ్చర్యపరచదామరి? ఎప్పుడో పదిహేను సంవత్సరాల పూర్వం వీరి ముగ్గురి తల్లితండ్రీ బ్రతికున్నప్పుడు, వీళ్ల ముగ్గురూ కొత్తకావరాలతోటు ఆ యింట్లో అనోన్యంగా మెలగటం చూశారు వీళ్ళు. మళ్ళీ యివాళ్ళ ఆ యింట్లో ముగ్గురన్నదమ్ములూ, ముగ్గురు తోటికోడళ్ళూ, ప్లస్ వారి వారి పిల్లలతోటి తిరగటం చూస్తున్నారు. భీమయ్యగారికసలు పిల్లలేదు. రామయ్యగారికరడజనుమంది పిల్లలు. పరంధామయ్యగారికి వొక్కగానొక్క పాతికేళ్ళ విధవ కూతురు.

అన్నగారు చివరిక్షణాల్లో వుండి వొక్కసారి చూసిపోవలసిందని ఎప్పుడైతే పుత్రులు వ్రాశాడో, పోసితే యికముందు చూడబోయినామా, అని తమ్ములు ఊణమూలస్యంచెయ్యకుండా వచ్చారు.

లోకులు చెప్పుకునే మాటలు నమ్మితే పరంధామయ్యగారు, తన యిద్దరు తమ్ముళ్ళను చాలా అన్యాయంచేశాడనే విషయం విచిత్రమవుతుంది. పరంధామయ్యగారు యిద్దరు తమ్ముళ్ళకంటే ఇరవై యేళ్ల పెద్ద. పరంధామయ్య మధ్యా భీమయ్య మధ్యా ముగ్గురు పిల్లలు పుట్టి పోయారట. ఇద్దరు తమ్ముళ్ళకూ ఆయనే పెళ్ళిళ్లు చేశాడు. పరంధామయ్యగారి వొక్కగానొక్క కూతురి పెండ్లి జరిగినదాకా యింట్లో తండ్రీ తల్లీ వున్నారు. ఆ తరువాత వొకయేడాదిలోనే వాళ్ళిద్దరూ శలవు పుచ్చుకున్నారు. పెద్దవాళ్ళు కాస్తా 'హా' అనటంతోటే పాళ్ళూ-పంపులూ, దగ్గర పోట్లాట లొచ్చినై. ఉత్తరదిశన కుంటచేసు ఎకరానికి

మూడుపుట్టు వండుతుంది. ఆ నాలుగెకరాల చెక్కా పరంధామయ్య తనకు తన తండ్రి వ్రాసిపోయినట్లు కాగితాలు చూపించాడు. తూర్పుదిక్కున పాటుచేసు తలా రెండెకరాలూ వచ్చింది. భీమయ్య రామయ్య, కన్నతండ్రి అంత కానివని చెశాడని నమ్మలేకపోయారు. పెద్దమనుషులదాకా పోయింది. దక్షిణపు దిక్కునున్న పొలం ఏ పోట్లాటా లేకుండానే పంపిణీ అయింది. కుంటచేసు విషయం మార్పూటానికి ఏ మాత్రం వీలులేకపోయింది. లిట్టూ దీవెలతోటి ఆస్తి పంపిణీకాస్తా ఎట్లానో జరిగిపోయింది. అప్పు పంచుకునేటప్పటికి అగ్నిజ్వాలలు లేచి, ఆకాశ మెత్తున ఆవరించుకున్నాయి. పన్నెండువేల అప్పు లేలింది. భీమయ్య రామయ్య పరంధామయ్య కూతురి పెళ్ళికోసం చేసిన ఆరువేల అప్పుతోటి తమకేమీ సంబంధంలేదని వాదించారు. ఉమ్మడి కుటుంబంలో జరిగిన ఖర్చుకి అందరూ బాధ్యులే కాబట్టి, అప్పును, ఆస్తిలాగానే నమయంగా పంచుకోవాలని పరంధామయ్య వాదించాడు. కుంటచేసు విషయమేమిటని భీమయ్య, రామయ్య గోలపెట్టారు. ఆస్తి అప్పుల పంపకం, అలా రథసగా ఎగసి రథసగా ముగిసింది. ఆ తరువాత ఐదారు నెలలు పెద్దమనుషుల చేతుల్లో నానినాని పంపిణీలు జరిగిపోయినాయి. లంకంత కొంపలోనే మూడు భాగాలుచేసి ముగ్గురుండటం మొదలెట్టారు. ఆ తరువాత రామయ్య కాస్తా యేడాది తిరక్కముందే రెండెకరాలు అమ్మి రామాపురం పోయినాడు బ్రతుకు తెరువు చూసుకోటానికి. రామయ్య పోయిన తర్వాత భీమయ్యకూడా ఆట్టే ఎక్కువ కాలముండలేదు. ఉన్నట్లుండి భీమయ్యకు పిచ్చి పుట్టింది; ఊళ్ళోవాళ్ళూ నోళ్ళు నొక్కుకున్నారు, చెవులు కొరుక్కున్నారు. పరంధామయ్య మందు పెట్టించాడని వొకవార్త పూరంతా వొకటే చెప్పుకుంది. భీమయ్య ఏడాదివరకూ ఎక్కడెక్కడ తిరిగాడో తెలిసేతెలీదు. భీమయ్య భార్య పుట్టింటికి పోయింది. పరంధామయ్య యీసంగతి అసలు పట్టించుకోలేదు. బయటకే రాలేకపోయాడు.

తర్వాత యేడాదికి, భీమయ్యను వాళ్ళ మామ గారు వెతికి వట్టుకొని తీసుకొచ్చారు. తర్వాత మందుపెట్టి ఆస్తిని కాణేశాడని పరంధామయ్య

మీద భీమయ్య దావావేశాడు. పరంధామయ్య తో ఖర్చు పెట్టాడు, తిరిగాడు. పరంధామయ్య ఘటమే గలిచింది. భీమయ్య తన భాగం యిల్లు తాను అమ్ముకుంటానన్నాడు. డిజిల్లో ఎవరూ కొనలేదు. ఇల్లు మళ్ళీ కట్టించుకుంటానన్నాడు. ఒకభాగం వూడదీస్తే మొత్తం వూడదీయవద్దూ! పరంధామయ్యకు ప్రాణాంతకమైంది. మళ్ళీ పెద్ద మనుషుల సాయంతో రామయ్యభాగం, భీమయ్య భాగం తానే కొనుక్కున్నాడు.

రెండేళ్ళు గడచిగడవకముందే పరంధామయ్య గారి వొక్కగానొక్క కూతురు ముండమోసింది. పాపం కొట్టిందన్నారు వూళ్ళోని మనుషులు. పాపం, పరంధామయ్యగారు తమిలిపోయారు. ఆ అమ్మాయి పని, “ఇదుగో పనుపు, ఇదుగో ముసుగు” అయినట్లు అయింది. అత్తారింటికి పోకుండానే, “అయన్న” కాస్తా పోగొట్టుకుంది. అప్పటి నుంచి రాజమ్మ పుట్టింట్లోనే వుండిపోయింది.

పిల్లలకు అప్పటికప్పుడు వేడన్నంవండి, కంది పచ్చడి నూరిపెట్టారు. అక్కడికంటే ఇక్కడనే హాయిగా వుండనుకున్నారు వాళ్ళు. భీమయ్య రామయ్య వేరువేరుగా వొక్కరోక్కరే వచ్చి ఏమమ్మా వొదినా, అని పెద్ద కోడలును పలకరించి పోయారు.

తరవాత సావకాశంగా భోజనాలుచేశారు. అక్కడ చేరవారందరిలో అడుగడుగునా ఒకరిపై వొకరికి ఆస్పాయత తొణికిసలాడింది. దీర్ఘకాల వియోగానంతరం, కలుకుకునేటప్పటికి గడచిన గాధలన్నీ మనఃఫలకాల మీదనుంచి తుడిచేసుకున్నారు. తుడిచివేసుకున్నట్లు సతించారు. రాజమ్మ పిల్లలను ఆ రోజు ఎత్తుకొని తిప్పింది. పరంధామయ్యగారి ప్రాణం పోతాపోతాననేదల్లా నాల్గునాళ్ళు వుండామనుకుంది. పరంధామయ్యకు కొండంత బలమొచ్చింది.

భీమయ్య, రామయ్య అ సాయంత్రం అన్నగారి పొలాలూ అపీ చూసొచ్చారు. విషయాలు సాకల్యంగా తెలుసుకున్నారు. రామయ్య చిన్నన్న తోటి అన్నాడు “మనంతప్ప అన్నయ్యకుమాత్రం యింకెవరున్నారు, పిల్లిది పెళ్ళిడు కొచ్చింది. ఏమైనా సాహం చెయ్యమని అడుగుతాను.”

భీమయ్య కూడా అన్నాడు: “అయనాస్తిమాత్రం ఇంకెవరికీపోతుంది. ఆవిడకూ కూతురికి రాసిస్తాడు. తర్వాత వాళ్ళ బుద్ధి ఎట్లా వుంటుందీ చెప్పలేము. అంతకుముందే అన్నయ్యను కొద్దిగా కనిపెడుతుంటే మంచిది.” ఇద్దరూ అన్నగారి ఆస్తిమీద యిలా ఆశలు పెంచుకున్నారు.

పరంధామయ్యకు పదిరోజుల తర్వాత జబ్బు అధికమైనది. డాక్టరును పిలుచుకురావటానికి రామయ్య, భీమయ్య మాట్లాడుకుంటుంటే పరంధామయ్య అన్నాడు: “ఎందుకురా శ్రమ! చిన్నవాణ్ణా చితకవాణ్ణా, అరవైయేళ్ళు నిండినయ్, ఇక బతకనులే” అన్నప్పటికీ రామయ్య బండి కట్టించుకొని వెళ్ళి డాక్టరును పిలుచుకొచ్చాడు.

కొన్నేళ్ళ క్రితం, వీళ్ళన్నదమ్ములేనా అనుకున్న ప్రజ, అన్నదమ్ములంటే వీళ్ళే అనుకోవటం మొదలెట్టింది. “అయనను బుజాలమీద మోస్తున్నారు. మలమూత్రాలను కూడా చీడరించుకోకుండా ఎత్తి పోస్తున్నారు. పరంధామయ్య కింకేం దిగులూ చింతా లేకుండా పోతాడు. మళ్ళా అంతా ఒకే కుటుంబమైంది” అనుకున్నారు ప్రజ.

కాస్త జబ్బుని నివృత్తించిన తర్వాత ఒకరోజు బత్తాయివండు వాలించి చేరికిస్తూ రామయ్య అన్నాడు:

“చూడు అన్నయ్య, పిల్లిది పెళ్ళిడుకొచ్చింది. ఆస్తిపాస్తులు ఏమీలేవుకదా నాకు. నీకుమాత్ర మెవరున్నారుగనుక, ఏదైనా కాస్త సాయంచెయ్యాలి.”

పరంధామయ్య చిరునవ్వు నవ్వుతూ, “రోగం కుదిరి, కాస్తంత లేచి తిరగగలగానా అంటే, పిల్లిదాని వెళ్ళి దగ్గరుండి జరిపించుటరా!” అన్నాడు.

భీమయ్య కూడా వోరోజు ఆసలు విషయం బయటపెట్టాడు. పరంధామయ్య భీమయ్యకు కూడా రామయ్యకు లాగే చిరునవ్వు నవ్వుతూ అరటివండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్టుగా సమాధానం చెప్పాడు.

నెలా పదిరోజు లిలా గడచి గడవకముందే రంగంలో చిన్న తరంగం లేచింది. అందు మూలంగా రెండో తోడికోడలికి, పెద్దకోడలికి స్పర్ధలు కలిగినయ్. గావెచాటున గింజలు కొలుస్తూ జీతగాడు రాజమ్మమీద చెయిచేసుకుంటూ మోటు సరుమాడుతుంటే చూసింది. రెండో

తోటికోడలు వచ్చినప్పటినుంచి యీవుదంతం అడపాదడపా చూస్తూనేవుంది. ఇవాళ ఆమె సహించలేదు. రాజమ్మను గట్టిగా చీవాట్లు పెట్టింది. రాజమ్మ కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకొని ఆవిడ ఇంటింతలేసి మాటలంది, అని తల్లితోటి చెప్పింది. “ఏమిటమ్మా, ఏమిటేమిటో అన్నావుట? నా కూతురు రంకు సాగిస్తున్నాదా? నీ చెల్లెలంచేసింది”—ఇలాగా వాగ్వాదం పెరిగింది. పెద్దకోడలు పరంధామయ్య దగ్గరకెళ్ళి చూశారా, ఏమండోయ్, మీమరదలు ఇలా యిలా అన్నది, ఈ ఇంట్లో నే వుండలేను బాబోయ్, అని రాగాలు తీసింది. రెండో ఆవిడొచ్చి మనం వెళ్ళిపోదామండీ, చేసిన చాకిరి చాలును అని భీమయ్యతోటి మొరపెట్టుకుంది. పూర్వమయితే పరంధామయ్యూ, భీమయ్యూ ఎవరి భార్యలను వారు వెనకేసుకొని యిద్దరూ పోట్లాడు కునేవారు. ఇప్పుడు ఇద్దరూ తమతమ అర్థాంగులకు పొలిపోయి వేరయ్యారు. పడుచు బీతగాడు పడమటింట్లోకి రావటంలేదు. గొడ్డసానిట్లోకి రాజమ్మ పోవటంలేదు.

అన్నదమ్ములు మరీ శ్రద్ధగా చూడటం మొదలెట్టారు అన్నను. ప్రొద్దుటనే భీమయ్యవచ్చి

లేవదీసి మొహమా అది కడిగి పక్కమార్చి పోయేవాడు. రామయ్యవచ్చి కాఫీయిచ్చి, తరువాత గంట గంటకూ మందు కలిపిచ్చి పోయేవాడు. తోటికోడళ్ళు పూర్వపంతటి ఆప్యాయత చూపుకోక పోయినా, ముఖావంగా ఎవరిపనులు వారు చేసుకుంటున్నారు.

పరంధామయ్యకు వుధ్యతంగా గుండె పోటు వచ్చింది. డాక్టరును పిలుచుకొచ్చాడు రామయ్య. డాక్టరు పెదవివరిచాడు. భీమయ్యూ రామయ్యూ వాది నెదగ్గరకు పోయి “విల్లురాయించవద్దుటమ్మా” వదినా అన్నారు. పెద్ద తోటికోడలు మాట్లాడలేదు. ఊళ్ళోని జనమంతావచ్చి చూసిపోతున్నారు. భీమయ్యకూ రామయ్యకూ, ఆత్రుత ఎక్కువైంది. “విల్లు యిదివరకే రాశారుగా” అంది పెద్ద తోటికోడలు. రామయ్య భీమయ్య కుప్పకూలిపోయాడు. పరంధామయ్య ప్రాణాలు పంచ భూతాల్లో కలసిపోయినాయి. “తన భార్యకు దత్తచేసుకునే అధికారమిస్తూ నగమా ప్తి భార్యకు, తక్కినవాంట్లో నగం దత్తుడికి, తక్కినది కూతురికి” రాసిచ్చి పోయాడు పరంధామయ్య. దగాపడ్డ తమ్ములు ఏలునామాచూసుకొని ఏ గాలంపడ్డారు.

కథానిక

కలకాలంలో శ్రీహరి

“భాస్కరం - ప్రభాకరం”

“క్రమతా విన్నతరువాత అబ్దుల్ అనకండి. నమ్మితే నమ్మండి: లేకపోలేలేదు. ఈ ప్రపంచంలో ఏదీ అసంభవంకాదు ఆ మాటకొస్తే” అని కంఠశోపపడుతున్నాడు శేషు. “నమ్ముతాం, చెప్పరాబాబూ, చంపక” అని మొత్తుకున్నాడు టార్జాన్. “నిన్నలైన శ్రోతవంటే నువ్వరా” అని వాణ్ణి మెచ్చుకున్నాడు శేషు.

శేషు చెప్పిన కథ సారాంశం యిది—
* * *

క్రాన్ వర్డ్ పజిల్నువచ్చి చాలాకాలం అయినా ఇంత జగత్ప్రసిద్ధి ఎప్పుడూ పొందలేదు. ప్రతీవీధి చివరూ కాష్ రసీదులు అమ్మేసెంటరూ, ఒకపెద్ద

కర్రపెట్టె—ఇందులో వేస్తారు సమాధానాలు— ప్రతివాడి చేతులో వొకవజీలు.

“ఇంత జూదపు తత్వం సమాజంలో ఎలా బయలుదేరింది?” అనే విషయంలో తర్జనభర్జనలు పడుతున్నారు వాటర్ లిలీ క్లబ్బు మెంబర్లు.

డబ్బు వుత్తినేవొచ్చి తమ నుండు వాలాలనే కోరిక మాత్రమే జూదానికి ఆధారమని అంతా నిర్ణయం చేసుకున్నారు. ప్రతివాడూ తన ఇన్ని సార్లుగా సొల్యూషన్స్ పంపడం, డబ్బుపోవడమే గాని రావడం ఎప్పుడూ ఎరగకపోవడం గురించి బల్లగుద్ది లెక్కరిచ్చి ఇది కూడదన్నాడు. ఇది సామాన్య మానవుడి జీవితానికి ఆవరోధం అని నొక్కి వక్కాణించి, ఇక నెవరూ ఎప్పుడూ వీటికి